فجر دو تا است: فجری که همانند دم گرگ (عمودی شکل تا آسمان) است، در این وقت خواندن نماز (صبح) جایز نیست و خوردن (سحری) در آن حرام نیست. و فجر دیگر که به صورت مستطیل در پهنه افق طلوع می کند، در این وقت خواندن نماز صبح جایز گشته و خوردن (سحری) حرام می شود.

از جابر بن عبدالله رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «الْفَجْرُ فَجْرَانِ: فَأَمَّا الْفَجْرُ الَّذِی یَکُونُ کَذَنَبِ السِّرْحَانِ فَلاَ تَحِلُّ الصَّلاَةَ فیه وَلاَ یُحَرِّمُ الطَّعَامَ، وَأَمَّا الَّذِی یَذْهَبُ مُسْتَطِیلاً فِی الأُفُقِ فَإِنَّهُ یُحِلُّ الصَّلاَةَ، وَیُحَرِّمُ الطَّعَامَ»: «فجر دو تا است: فجری که همانند دم گرگ (عمودی شکل تا آسمان) است، در این وقت خواندن نماز (صبح) جایز نیست و خوردن (سحری) در آن حرام نیست. و فجر دیگر که به صورت مستطیل در پهنه افق طلوع می کند، در این وقت خواندن نماز صبح جایز گشته و خوردن (سحری) حرام می شود».

[صحیح است] [به روایت حاکم]

رسول الله صلی الله علیه وسلم فجر را از منظر حکم به دو بخش تقسیم فرمودند: فجر اول که به آن فجر یا صبح کاذب گفته می شود و بصورت عمودی در آسمان اوج می گیرد و مانند دم گرگ است، زیرا دم گرگ بصور عمودی است. فجر کاذب در اینکه به سمت افق عمود می شود همانند دم گرگ است. سپس این فجر از میان رفته و دوباره تاریک می شود، در زمان فجر کاذب خواندن نماز صبح جایز نیست و شخصی که نیت روزه گرفتن دارد می تواند در طی این مدت بخورد و بنوشد. زیرا این فجر، فجر صادقی نیست که با ورودش وقت نماز صبح داخل شده و روزه دار از خوردن و نوشیدن منع می شود. فجر دوم: که به آن فجر یا صبح صادق می گویند و به صورت مستطیلی است، یعنی از شمال تا جنوب در افق امتداد دارد و پس از آن دیگر تاریکی نیست، بلکه نورش کم کم زیاد می شود، تا اینکه افق را فرا می گیرد. با ورود این فجر، وقت نماز صبح داخل شده و خورد و نوش بر شخصی که نیت روزه دارد، حرام می گردد. این دو فجر از حیث زمانی با یکدیگر تفاوت دارند، گاه بلند شده و گاه کوتاه می شوند و گاها فجر کاذب اصلا ظاهر نمی شود. خلاصه تفاوت های فجر صادق و فجر کاذب: 1- فجر صادق از شمال به سمت جنوب امتداد می یابد، بر عکس فجر کاذب. 2- پس از فجر صادق دیگر تاریکی نیست درحالی که پس از فجر کاذب دوباره تاریکی همه جا را فرا می گیرد. 3- نور فجر صادق متصل به افق است، درحالی که نور فجر کاذب از آن جداست. این سه تفاوت، از منظر کونی بود. اما از منظر شرعی عملی نیز تفاوت هایی دارند که عبارتند از: در فجر کاذب خواندن نماز صبح جایز نیست و کسی که نیت روزه دارد می تواند در این زمان بخورد و بنوشد. اما فجر صادق بر عکس است و با طلوعش، وقت نماز صبح داخل شده و خوردن و نوشیدن بر کسی که نیت روزه دارد، حرام می گردد.

http://sunnah.global/hadeeth/fa/show/10609